УДК .001.57+37.026.9/.018.46+37.048.43/.44

Ігор Миколайович Козубцов *(канд. техн. наук, с.н.с.)*

Військовий інститут телекомунікацій та інформатизації, Київ, Україна

МОДЕЛЬ СПІВПРАЦІ НАУКОВОГО КЕРІВНИКА ТА АСПІРАНТА В ПРОЦЕСІ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ЗА МЕТОДИКОЮ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ

У статті автором обґрунтовано модель співпраці наукового керівника та аспіранта в процесі науково-педагогічного супроводу у системи вищої військової освіти. Результат дослідження є складовою частиною дисертаційного дослідження, яке відповідає паспорту наукової спеціальності 13.00.04 – "Теорія і методика професійної освіти". Ядром методики розвитку є педагогічна технологія науково-педагогічного супроводження аспірантів (ад'юнктів). На відміну від відомого супроводу в технологію закладено якісний зміст, психолого-педагогічні та мотиваційні підходи. В запропонованому науково-педагогічному супроводженні аспірантів визначено стратегію реагування наукового керівника на результат навчально-пізнавальної діяльності аспіранта (ад'юнкта). Внаслідок цього реалізується розвивальний процес аспіранта (ад'юнкта), а отже набуття ним професійної компетентності. Елементом наукової новизни є модель взаємодії та стратегії реагування, що націлені на забезпечення професійного розвитку аспірантів. В результаті застосування педагогічної моделі зросте соціально-економічний ефект від впровадження отриманих результатів шляхом покращення показника навчання.

Ключові слова: *модель, співпраця; науковий керівник; аспіранта; ад'юнкт; процес; науково-педагогічний супровід; система; вища військова освіта.*

Вступ

Постановка проблеми. Процес реформування системи вищої освіти України об'єктивно веде до необхідності розробки заходів щодо адаптації системи вищої військової освіти вимогам сучасності. Система вищої освіти та система вищої військової освіти знаходяться в інтеграції.

Об'єктом нашого дослідження виступає система підготовки наукових та науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації у системі вищої військової освіти. Концептуальні шляхи реалізації зазначених процесів реформування (модернізації) системи підготовки наукових та науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації у системі вищої військової освіти викладені в робочій концепції дослідження [1].

Аналіз досліджень і публікацій. Дослідження буде ґрунтуватися на окремих ідеях авторів: Б.Г. Ананьєв [2], Б.И. Бєдного, А.А. Мироноса [3], А. Дистервег [4], Л.М. Козубцова [5], Р.В. Майера [6], Л.Ф. Мараховського [7], М. Маркова [8], І.П. Підласого [9], Н.Г. Рябкова [10], Е.А. Солодова [11], Л.С. Таршилова [12], В.В. Ягупова [13 – 17], В.А. Якуніна [18], що в сукупності дозволять вирішити поставлену задачу дослідження.

Формулювання мети статті. Описати модель співпраці наукового керівника та аспіранта в процесі науково-педагогічного супроводу у системі вищої військової освіти.

Викладення основного матеріалу. дослідження

Наявність у педагогічному процесі безлічі підсистем, впроваджених одна в іншу або поєднаних між собою іншими типами зв'язки, спонукали І.П. Підласого уявити його як систему [9 с. 162, 163]. Система педагогічного процесу не зводиться ні до однієї з своїх підсистем, якими б великими і самостійними вони не були. Педагогічний процес – це головне, що об'єднує всі системи. У ній воєдино злиті процеси формування, розвитку, виховання і навчання разом з усіма умовами, формами і методами їх протікання.

Педагогічна теорія зробила прогресивний крок, навчившись представляти педагогічний процес, як динамічну систему. Крім того, чітке виділення складових компонентів дозволяє аналізувати численні зв'язки і відносини між компонентами, а це головне в практиці управління педагогічним процесом.

Ґрунтуючись на уявленнях І.П. Підласого, педагогічний процес ми трансформували для системи підготовки аспірантів, доповнивши її структурним блоком "науковий керівник". Результат нашого уявлення зображено на рис. 1.

Раніше в публікації [19] ми обґрунтували фундаментальну основу та структурні компоненти теорії розвитку методологічної компетентності аспірантів у системі вищої військової освіти.

Для обґрунтування нашого рішення потрібно побудувати кібернетичну педагогічну систему еквівалентну навчальному процесу аспірантури. Прототипом за аналогією може стати педагогічна система яку запропонував Р.В. Майер і детально обґрунтував рішення в роботі [6, с. 15]. Однак в такому вигляді модель нам не підходить. Тому модель перед застосуванням потребувала доопрацювання з урахуванням існуючих зв'язків, об'єктів та суб'єктів навчально-виховного процесу аспірантури у системі вищої військової освіти.

© І.М. Козубцов

Рис. 1. Педагогічний процес аспірантури, як система

В результаті ця кібернетична педагогічна система навчально-виховного процесу аспірантури представлено нами на рис. 2.

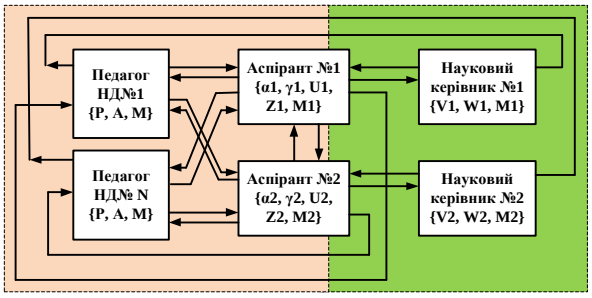

Рис. 2. Кібернетична модель взаємодії учасників педагогічного процесу аспірантури (ад'юнктури)

Педагогічна система включає в себе абстрактні моделі найбільш підготовлених викладачів, залучених до навчально-виховного процесу аспірантури (ад'юнктури), аспірантів (ад'юнктів) та їх наукових керівників. Вплив на процес розвитку аспірантів відбувається за рахунок активної єдності взаємодії двох суб'єктів – педагога та аспіранта. Відповідно до цього здійснюється ними діяльність – викладення та класичне учіння аспірантом. Реалізація процесу здійснюється за двома гілками:

1) гілки викладення (педагогом, науково-педагогічними працівниками, науковим керівником);

2) гілки учіння та розвитку (аспірант).

Перелічені гілки представлені на рис. 3. у вигляді структури взаємодії в процесі розвитку методологічної компетентності аспірантів.

В її основу гілки викладення закладено мету, мотиви, завдання, зміст, форми, методи та засоби, які націлені на досягнення цілей щодо розвитку методологічної компетентності аспірантів. є Діагностуюча складовою є обов'язковою

У гілку учіння та розвитку закладено два контури, які зазначає Е.А. Солодова [11]. Перший контур – навчання, в якому відбувається керований процес розвитку. В його основу закладено навчальну мету, мотиви, завдання, зміст, форми, методи та засоби, які націлені на оволодіння методологічною компетентністю з погляду аспірантів. Ці складові формує педагог.

Другий контур – саморозвиток. На відміну від першого контуру, де мета, мотиви, завдання, зміст, форми, методи та засоби націлені на саморозвиток методологічної компетентності, обов'язковою умовою є навчити аспіранта на самостійне прийняття рішення на самовдосконалення [20].

Законами України визначені учасники навчально-виховного процесу аспірантури (ад'юнктури) [21, 22], методи та форми навчання [14, 17]. В той же час відсутній чіткий опис порядок взаємодії учасників навчально-виховного процесу аспірантури (ад'юнктури), який носить традиційний характер, не задовольняє сучасним умовам [23] та найкращим європейським традиціям. Моделювання військово-навчального процесу не складає значної складності, оскільки більшість відносин чітко детерміновані [16] і визначаються документами [21, 22].

Ґрунтуючись на методологічних основах впровадження інформаційних технологій навчання у навчальний процес [15], ми у відповідності до чинних вимог [21, 22] розробили діяльнісну схему процесу взаємодії всіх учасників навчально-виховного процесу аспірантури (ад'юнктури), а саме:

аспіранта з викладачами під час планового навчально-виховного процесу аспірантури;

аспіранта з науковим керівником під час самостійної роботи;

викладачів з науковим керівником аспіранта.

Результат моделювання представлено у вигляді функціональної моделі педагогічної системи (див. рис. 4).

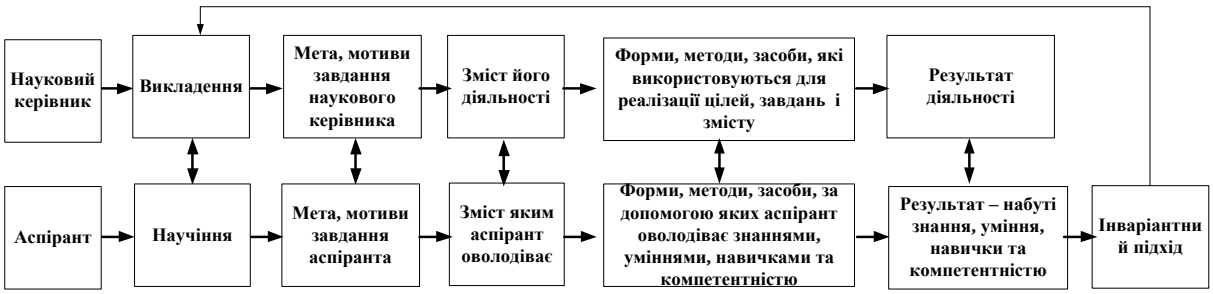

Рис. 3. Структура взаємодії в процесі розвитку методологічної компетентності аспірантів

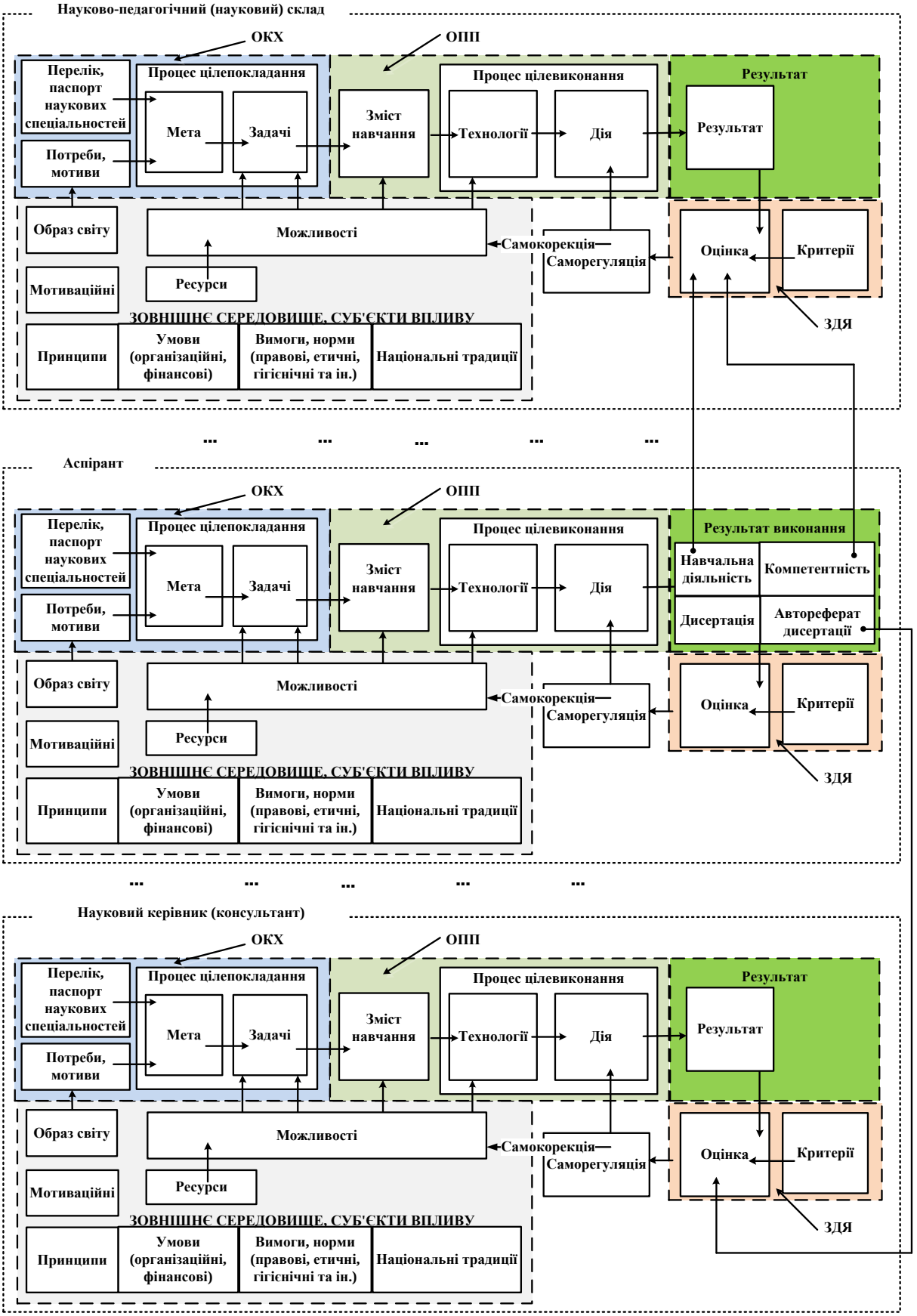

Рис. 4. Функціональна модель педагогічної системи аспірантури

Як відомо, будь-яка освітня система належить до соціальних систем, у яких системоутворюючим чинником є управління [18, 8]. За допомогою управління реалізується мета, яка стоїть перед освітньою системою та зумовлює характер її функціонування і розвитку.

Виховання, подібно до управління, прийнято визначати, як "целенаправленное социальное

воздействие на индивида и общественное формирование личности" [2]. У справі виховання і навчання основними функціями педагога є функції керівника і організатора. Іншими словами, можна сказати, що навчати і виховувати людей – це означає управляти ними. В даний час, ряд вчених вважає, що склад і послідовність етапів з яких складається цикл управління один і той же для всіх соціальних, самоуправлінських і цілеспрямованих систем. Функціональна схожість процесів управління і виховання дає підстави розглядати педагогічний процес в термінах управління.

Згідно вперше розробленої нами концепції [1] розвиток методологічної компетентності аспірантів у системі вищої військової освіти може бути реалізовано на практиці за чотирма шляхами (стратегіями), одним з яких є інноваційний. Зміст інноваційного шляху полягає в тому, щоб якісною мірою зосередитися на розробці методологічної основи науково-педагогічного (методичного) супроводу аспірантів (ад'юнктів). Науково-педагогічний супровід аспірантів (ад'юнктів) має стати формою спілкування, що носить особистісно-зорієнтований характер ставлення наукового керівника до аспірантів (ад'юнктів). В нормативному документі [21] відсутній чіткий опис такого спілкування, співпраці та ставлення наукового керівника до аспірантів. Сучасні норми відведені на таке спілкування не адекватні цілям, а тому не забезпечують реалізацію поставлених цілей. На цю проблему звернули увагу автори [3].

Творча науково-пошукова діяльність аспіранта сконцентрована на самостійну роботу, яка контролюється науковим керівником. Науковий керівник має максимально передати власний досвід. А що він може передати аспірантові, якщо не сформована або спотворена його власна методологія? Очевидно, стає зрозумілим, що одним з способів покращення якості підготовки наукових та науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації в системі вищої військової освіти є зосередження на вдосконаленні науково-педагогічного супроводу аспірантів, як технології. Враховуючи цю обставину, нами запропоновано вдосконалену педагогічну технологію науково-педагогічного супроводу аспірантів (ад'юнктів) [24].

Н.Г. Рябкова [10] звертає нашу увагу на педагогічну технологію (ПТх) супроводу дослідної діяльності аспірантів в умовах постійно діючого методологічного семінару. Технологія не є новою, вона лише узагальнює досвід кращих традиції Н.К. Крупської, А.С. Макаренко, Н.П. Пирогова, В.А. Сухомлинського, К.Д. Ушинського, Л.М. Толстого, С.Т. Шацького. Дійсно, як цілісна технологія, педагогіка співпраці поки не втілена в конкретній моделі, не має нормативно-виконавського інструментарію; вона вся "розсипана" по сотнях статей і книг, її ідеї увійшли майже до всіх сучасних педагогічних технологій. Крім того, технологія обмежується лише семінаром.

Дотримуючись принципу самостійної роботи аспірантів (ад'юнктів) в ПТх науково-педагогічного супроводу, модель взаємодії наукового керівника та аспіранта можна представити у вигляді наступного простого алгоритму (рис. 5). На наш погляд, такий алгоритм (рис. 5) описує провідну думку А. Дистерверга: "Плохой учитель преподносить истину, хороший учитель ее находить" [4].

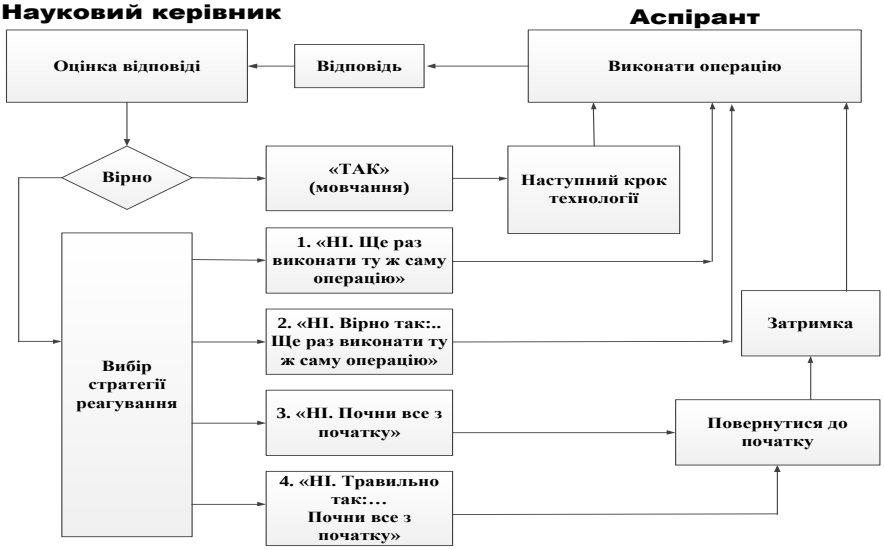

Рис. 5. Взаємодія між науковим керівником та аспірантом (ад'юнктом)

Науковий керівник методом керування відкриттів створює ситуаційні умови за яких аспірант оволодіє складними поняттями та вміннями. Виникаючий при цьому інтерес сприяє більш глибокому проникненню в сутність питання, що вивчається. В наслідок цього явища стимулюється самостійна активність аспіранта, що необхідно для забезпечення розвитку професійної

компетентності. Отже, особистісно-зорієнтований характер ставлення наукового керівника є вкрай важливою формою гуманістичного виховання аспірантів в процесі їх репродукції.

Зобразимо логічне місце взаємодії наукового керівника та аспірантів (ад'юнктів) в контексті методики професійної підготовки. Це місце наочно представлено на рис. 6.

Детальний опис методики професійного розвитку надано автором в монографії [5]. Розгляд раніше питання розвиток інноваційних здібностей не звужує значущість методики. Ми розглядаємо фундаментальною основою професійних здібностей методологічні уміння організації професійної діяльності. Особливістю (відмінністю) є професійні знання з наукової спеціальності, тобто предмета діяльності. Все решта лишається однаковим.

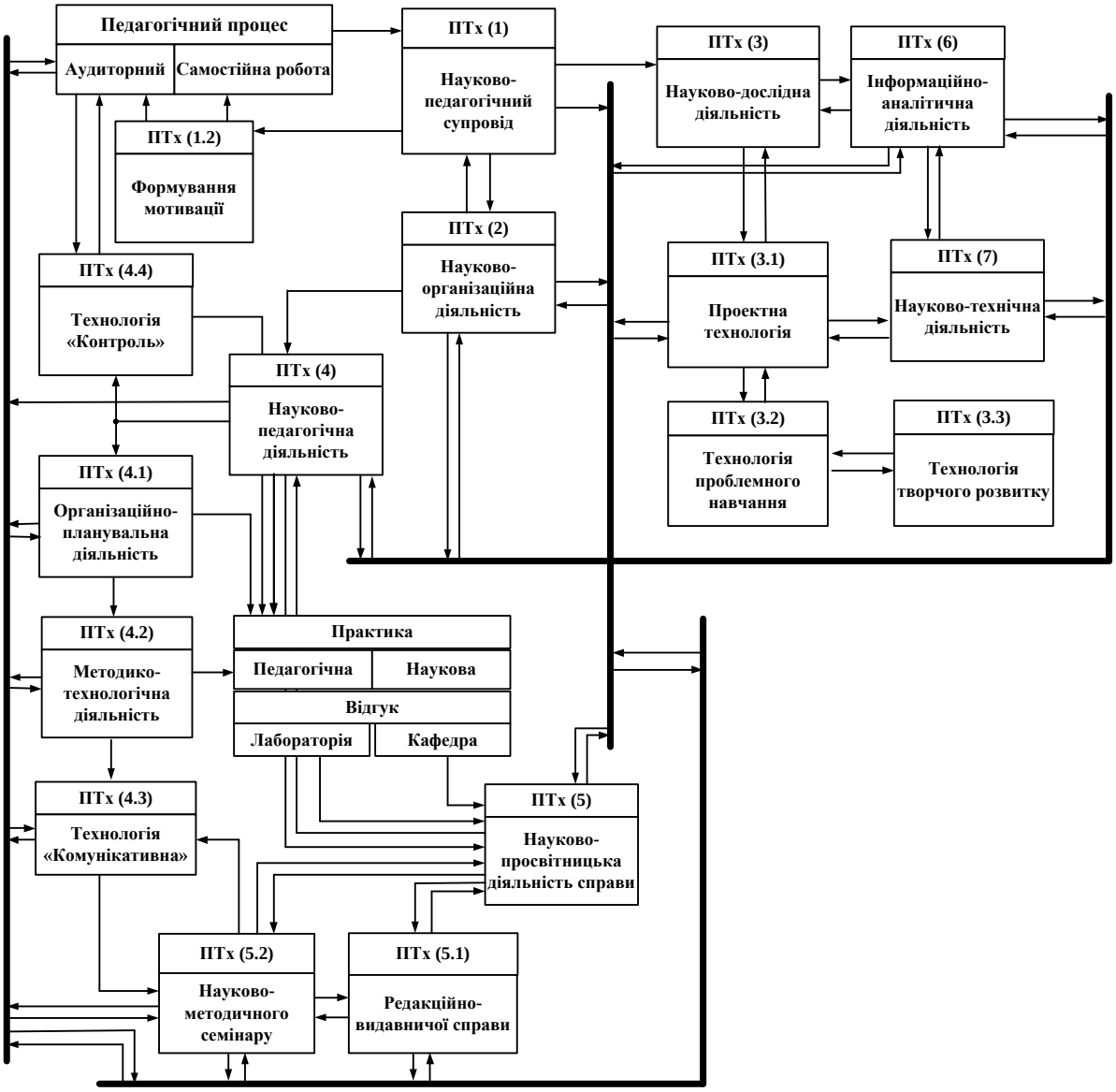

Рис. 6 Місце науково-педагогічного супроводу в методиці професійного розвитку аспіранта

Умовно педагогічні технології методики можна об'єднати в групи, що реалізовуються в час аудиторних занять та в час самостійної підготовки, (див. табл. 1). В таблиці введені наступні умовні скорочення та позначення:

А – аудиторний час;

СР – самостійна робота;

\+ – низький рівень впровадження технології;

++ – середній рівень впровадження технології;

+++ – високий рівень впровадження технології;

– – технологія практичного впровадження не набуває широкого масштабу;

НОД – науково-організаційна діяльність;

НДД – науково-дослідна діяльність;

НПД – науково-педагогічна діяльність;

НПрД – науково-просвітницька діяльність;

ІАД – інформаційно-аналітична діяльність;

НТД – науково-технічна діяльність.

Таблиця 1.

Об'єднання педагогічних технологій за формою організації діяльності

Технології	Складові видів професійної діяльностей											
	НОД		НДД		НПД		НПрД		ІАД		НТД	
	А	СР	А	СР	А	СР	А	СР	А	СР	А	СР
ПТх(1)	+	++	+	++	+	+			+	++	+	+
ПТх(1.1)	+	+	+	+	+++	+++	+	+	+	+	+	+
ПТх(1.2)	+	+	+	+	+++	+++	+	+	+	+	+	+
ПТх(2)	+++	+++	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПТх(3)	+	+	+++	+++	+	+	+	+	+	+	+	+
ПТх(3.1)	+	+	+++	+++	+++	+	+++	+++	+++	+++	+	+
ПТх(3.2)	+	+	+++	+++	+++	+	+	+	+	+	+	+
ПТх(3.3)	+	+	+++	+++	+++	+	+	+	+	+	+	+
ПТх(4)	+	+	+	+	+++	+++	+	+	+	+	+	+
ПТх(4.1)	–	–	–	–	+++	+++	+	–	+	+	–	–
ПТх(4.2)	++	+	+	+	+++	+++	–/+	–/+	+	+	–	–
ПТх(4.3)	–/+	–/+	+++	+++	+++	+++	+++	+++	+	+	+	+
ПТх(4.4)	–	–	–/+	–/+	+++	+	–	–	–/+	–/+	–	–
ПТх(5)	+	+	++	+++	++	+++	+	+++	++	++	+	+
ПТх(5.1)	–	–	+	+++	++	+++	+++	+++	++	++	+	+
ПТх(5.2)	+/–	+/–	+++	++	+++	+++	++	++	+	+	–	–
ПТх(6)	+	++	+	+++	++	+++	+	+	+++	+++	+	+
ПТх(7)											+	+

Як можна логічно зрозуміти, що без надання якісної методичної допомоги з боку наукового керівника аспіранту (ад'юнкту) очевидно складно оволодіти ПТх (затрачається значний час). А знаючи ПТх, аспіранту як майбутньому науковому керівнику, буде полегшена професійна діяльність. Оскільки ПТх становитимуть методологічну основу.

Висновки та перспективи подальших досліджень

Результат дослідження є складовою частиною дослідження [1] "Методики професійного розвитку аспірантів", який відповідає паспорту наукової спеціальності 13.00.04 – "Теорія і методика професійної освіти". Методика в цілому вписується в концепцію системи вищої військової освіти. Ця модель адекватна парадигмі компетентного навчання [23].

Системоутворюючим ядром методики розвитку є ПТх науково-педагогічного супроводження аспірантів на якісно новому оновленні змісту та закладених психолого-педагогічних та мотиваційних підходах.

В запропонованій ПТх науково-педагогічного супроводження аспірантів визначено стратегію реагування наукового керівника на результат навчально-пізнавальної діяльності аспіранта (ад'юнкта). В наслідок цього реалізується розвивальний процес аспіранта (ад'юнкта), а отже набуття ним професійної компетентності.

Елементом наукової новизни. Автором запропоновано модель взаємодії та стратегії реагування, які націлені на забезпечення професійного розвитку аспірантів. В результаті застосування педагогічної моделі зросте соціально-економічний ефект від впровадження отриманих результатів шляхом поліпшення показника навчання.

Теоретичне значення дослідження полягає в розвитку теорії навчання.

Практичне значення дослідження полягає: в розробці моделі взаємодії наукового керівника та аспіранта; накопиченні апробованого матеріалу. Відомості практичної фази апробації приведені у табл. 2.

Таблиця 2.

Відомості про апробацію

Відомості про класифікацію наукових робіт / джерела апробації		
Монографія	Навчальні посібники	Методичні рекомендації
[5]	[12]	[7]

Перспективи подальших досліджень у даному напрямку. Дослідження доречно зосередити на з'ясуванні умов забезпечення максимальної ефективності застосування моделі.

Література

1. Козубцов І. М. Концепція розвитку методологічної компетентності аспіранта військового вищого навчального закладу / І. М. Козубцов [Електронний ресурс] // Вісник Нац. акад. Держ. прикордон. служби України ім. Б. Хмельницького, 2014. – №1. – Режим доступу URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vnadps_2014_1_6.pdf. **2. Ананьев Б. Г.** Избранные

психологические труды: в 2 т. / Акад. пед. наук СССР. – М.: Педагогика, 1980. – (Труды действительных членов и членов-корреспондентов Акад. пед. наук СССР) Т.1 / под ред. А. А. Бодалева, Б.Ф. Ломова; сост. В. П. Лисенкова. – 1980. – 229 с. **3. Подготовка** научных кадров в высшей школе. Состояние и тенденции развития аспирантуры: Монография. [Б. И. Бедный, А. А. Миронос]. – Нижний Новгород: Изд-во ННГУ, 2008. – 219 с. **4. Плохой** учитель преподносит истину, хороший учит её находить / А. Дистервег [Электронный ресурс] // Сидоров С. В. Сайт педагога-исследователя. – Режим доступу URL: http://si-sv.com/board/9-1-0-12. **5. Козубцов И. Н.** Теория и практика развития инновационных способностей у научно-педагогических работников: монография / И. Н. Козубцов, Л. С. Таршилова, Л. М. Козубцова. – Уральск: РГКП "Западно-Казахстанский аграрно-технический университет им. Жангир хана", 2015. – 192 с. – ISBN 978-601-7543-30-3. **6. Майер Р. В.** Кибернетическая педагогика: Имитационное моделирование процесса обучения. – Глазов: ГГПИ, 2013. – 138 с. **7. Козубцов І. М.** Підготовка аспірантів: методичні рекомендації щодо самостійної підготовки аспірантів за спеціальністю 05.13.05 – "Комп'ютерні системи та компоненти" / І. М. Козубцов Л. Ф. Мараховський. – К.: ДЕТУТ, 2014. – 165 с. **8. Марков М.** Теория социального управления / М. Марков. – М.: ИД "Вильямс", 1978. – 188 с. **9. Подласый И. П.** Педагогика / И. П. Подласый. – М.: Владос, 1999. – 568 с. (Учебное пособие для вузов). **10. Рябкова Н. Г.** Научно-педагогическое сопровождение исследовательской деятельности аспирантов в условиях постоянно действующего методологического семинара / Н. Г. Рябкова // Электронный журнал "Вестник Московского государственного областного университета", серия Педагогика, 2012. – №4. – С. 106.–111. **11. Солодова Е. А.** Новые модели в системе образования: Синергетический подход. Учебное пособие / Е. А. Солодова // Предисл. Г. Г. Малинецкого. – М.: Книжный дом "ЛИБРОКОМ", 2012. – 344 с. (Синергетика: от прошлого к будущему. №56; Будущая Россия). – ISBN 978-5-397-02470-9. **12. Козубцов И. Н.** Организация научной работы молодого ученого: учебно-методическое пособие / И. Н. Козубцов, Л. С. Таршилова. – Уральск: РГКП "Западно-Казахстанский аграрно-технический университет им. Жангир хана", 2014. – 103 с. **13. Ягупов В. В.** Контроль як метод навчання / В. В. Ягупов // Зб. наук. пр. Військового гуманітарного інституту НАОУ, 2000. – №3(16). – С.68–74. **14. Ягупов В. В.** Методи навчання військовослужбовців / В. В. Ягупов // Зб. наук. пр. Військового гуманітарного інституту НАОУ, 2000. – №4(17). – С.80–85. **15. Ягупов В. В.** Методологічні основи впровадження інформаційних технологій навчання у навчальний процес / В. В. Ягупов // Інформатика та комп'ютерно орієнтовані технології навчання: Зб. наук. пр. всеукр. наук.-практ. конф. – К.: Педагогічна думка, 2001. – С. 120–122. **16. Ягупов В. В.** Моделювання військово-навчального процесу / В. В. Ягупов // Психолого-педагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу в школі і вузі: Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. – Рівне: Волинське обереги, 2002. – Вип. 3.– С.155–158. **17. Ягупов В. В.** Наочні методи навчання військовослужбовців / В. В. Ягупов // Теоретичні питання освіти та виховання: Зб. наук. пр. / За заг. ред. академіка АПН України Євтуха М.Б., укладач О. В. Михайличенко. – К.: ВЦ КДЛУ, 2000. – Вип. 9. – С.94–98. **18. Якунин В. А.** Педагогическая психология: Учеб. пособие - 2-е изд. – СПб.: Изд-во В. А. Михайлова, 2000. – 349 с. **19. Козубцов І. М.** Обґрунтування достовірності теорії розвитку методологічної компетентності у аспірантів на основі проблемно-діяльнісного підходу / І. М. Козубцов // Збірник наукових праць „Військова освіта" Національного університету оборони України. – 2014. – №2 (30). – С.159–168. **20. Козубцов И. Н.** Роль методики профессионального развития аспирантов в их учебно-познавательной деятельности при принятии решении / И. Н. Козубцов // Международная научно-практическая конференция, посвященная 20-летию Конституции Республики Казахстан и Ассамблеи народа Казахстана "Наука и образование XXI века: опыт и перспективы" (22-23 сентября 2015 года). – Западно-Казахстанский аграрно-технический университет им. Жангир хана, 2015 [Електронний ресурс] – Режим доступу URL: http://www.wkau.kz/index.php/kz/vospitatelnaya-i-sotsialnaya-rabota/videoteka/item/83-konferenzia-zkatu-2015100415. **21. Положення** про підготовку науково-педагогічних і наукових кадрів. Постанова Кабінету Міністрів України від 1 березня 1999 р. – №309. [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/309-99-п. **22. Про** затвердження Інструкції про організацію підготовки науково-педагогічних і наукових кадрів у Збройних Силах України. Наказ Міністра оборони України / Міністра освіти і науки України №194/265 від 30.06.2000. [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0433-00. **23. Козубцов І. М.** Національні особливості та перспективні принципи удосконалення систем підготовки і атестації вчених в контексті Болонського процесу / І. М. Козубцов // Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка: зб. наук. праць. 2012. – Вип. 20. – С.50–54. **24. Козубцов И. Н.** Алгоритм научно-педагогической технологии сопровождения развития методологической компетентности у аспирантов в условиях учебно-воспитательного процесса высшего военного образования / И.Н. Козубцов // Проблемы современного педагогического образования. Сер.: Педагогика и психология. – Сб. статей. 2014. – Вып. 45. – Ч.5. – С. 147–155. – ISSN 2311-1305.

МОДЕЛЬ СОТРУДНИЧЕСТВА НАУЧНОГО РУКОВОДИТЕЛЯ И АСПИРАНТА В ПРОЦЕССЕ НАУЧНО-ПЕДАГОГИЧЕСКОГО СОПРОВОЖДЕНИЯ ЗА МЕТОДИКОЙ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО РАЗВИТИЯ

***Игорь Николаевич Козубцов** (канд. техн. наук, с.н.с.)*

Военный институт телекоммуникаций и информатизации, Киев, Украина

В статье автором обоснованно модель сотрудничества научного руководителя и аспиранта в процессе научно-педагогического сопровождения в системы высшего военного образования. Результат исследования является составной частью диссертационного исследования, которое отвечает паспорту научной специальности 13.00.04, - "Теория и методика профессионального образования". Ядром методики развития является педагогическая технология научно-педагогического сопровождения аспирантов (адъюнктов). В отличие от известного сопровождения в технологию заложен качественный содержанию, психолого-педагогические и мотивационные подходы. В предложенном научно-педагогическом сопровождении аспирантов определенно стратегию реагирования научного руководителя на результат учебно-познавательной деятельности аспиранта (адъюнкта). Вследствие этого реализуется развивающий процесс аспиранта (адъюнкта), а следовательно приобретение им профессиональной компетентности. Элементом научной новизны является модель взаимодействия и стратегии реагирования, которые нацелены на обеспечение профессионального развития аспирантов. В результате применения педагогической модели вырастет социально-экономический эффект от внедрения полученных результатов путем улучшения показателя учебы.

***Ключевые слова:** модель; сотрудничество; научный руководитель; аспиранта; адъюнкт; процесс; научно педагогическое сопровождение; система; высшее военное образование.*

THE MODEL OF A SCIENTIFIC LEADER AND A GRADUATE STUDENT COLLABORATION IN THE PROCESS OF SCIENTIFICALLY PEDAGOGICAL ACCOMPANIMENT BY THE METHOD OF PROFESSIONAL DEVELOPMENT

Igor M. Kozubtsov ***(Candidate of Technical Sciences, Senior Research Fellow)***

Military Institute of Telecommunications and Informatization, Kyiv, Ukraine

In the article by an author grounded model of collaboration of scientific leader and graduate student in the process of scientifically pedagogical accompaniment in the systems of higher military education. A research result is component part of dissertation research which answers the passport of scientific speciality 13.00.04 is "Theory and method of trade education". The kernel of method of development is pedagogical technology of scientifically pedagogical accompaniment of graduate students (adjuncts). Unlike known maintenance in technology it is put qualitative to the contents, psychology and pedagogical and motivational approaches. In the offered scientifically pedagogical accompaniment of graduate students certainly strategy of reacting of scientific leader on the result of educational-cognitive activity of graduate student (adjunct). The developing process of graduate student (adjunct) will be realized hereupon, and consequently acquisition professional competence them. The element of scientific novelty is a model of co-operation and strategy reacting which are aimed at providing of professional development of graduate students. As a result of application of pedagogical model a socio-economic effect will grow from introduction of the got results by the improvement of index of studies.

Keywords: *model; collaboration; scientific leader; graduate student; adjunct; process; scientifically pedagogical accompaniment; system; higher military education.*

References

1. Kozubtsov I.M. (2014) [Kontseptsiia rozvytku metodolohichnoi kompetentnosti aspiranta viiskovoho vyshchoho navchalnoho zakladu], [Elektronnyi resurs], Visnyk Nats. akad. Derzh. prykordon. sluzhby Ukrainy im. B. Khmelnytskoho, No 1, Rezhym dostupu URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vnadps.pdf. **2. Ananev B.G.** (1980) [Izbrannyie psihologicheskie trudyi: v 2 t], Akad. ped. nauk SSSR, Moscow, Pedagogika, (Trudyi deystvitelnyih chlenov i chlenov-korrespondentov Akad. ped. nauk SSSR) T.1, pod red. A.A. Bodaleva, B.F. Lomova; sost. V.P. Lisenkova, 229 p. **3. Bednyiy B.I.**, Mironos A.A. (2008) [Podgotovka nauchnyih kadrov v vyisshey shkole. Sostoyanie i tendentsii razvitiya aspiranturyi: monografiya], Nizhniy Novgorod: Izd-vo NNGU, 219 p. **4. Disterveg A.** [Plohoy uchitel prepodnosit istinu, horoshiy uchit eYo nahodit] [Elektronnyiy resurs], Sidorov S.V. Sayt pedagoga-issledovatelya, Rezhim dostupu URL: http://si-sv.com/board/9-1-0-12. **5. Kozubtsov I.N.**, Tarshilova L.S., Kozubtsova L.M. (2015) [Teoriya i praktika razvitiya innovatsionnyih sposobnostey u nauchno-pedagogicheskih rabotnikov: monografiya], Uralsk: RGKP "Zapadno-Kazahstanskiy agrarno-tehnicheskiy universitet im. Zhangir hana", 192 p., ISBN 978-601-7543-30-3. **6. Mayer R.V.** (2013) [Kiberneticheskaya pedagogika: Imitatsionnoe modelirovanie protsessa obucheniya], Glazov: GGPI, 138 p. **7. Kozubtsov I.N.,** Marakhovsjkyj L.F. (2014) [Pidghotovka aspirantiv: metodychni rekomendaciji shhodo samostijnoji pidghotovky aspirantiv za specialjnistju 05.13.05 – "Komp'jutemi systemy ta komponenty"], Kyiv, DETUT, 165 s. **8. Markov M.** (1978), Teoriya sotsialnogo upravleniya, Moscow, ID "Vilyams", 188 p. **9. Podlasyiy I.P.** (1999) Pedagogika, Moscow, Vlados, (Uchebnoe posobie dlya vuzov) 568 p. **10. Ryabkova N.G.** (2012) [Nauchno-pedagogicheskoe soprovozhdenie issledovatelskoy deyatelnosti aspirantov v usloviyah postoyanno deystvuyuschego metodologicheskogo seminara], Elektronnyiy zhurnal "Vestnik Moskovskogo gosudarstvennogo oblastnogo universiteta", seriya Pedagogika, No 4, pp. 106–111. **11. Solodova E.A.** (2012) [Novyie modeli v sisteme obrazovaniya: Sinergeticheskiy podhod. Uchebnoe posobie], Predisl. G.G. Malinetskogo, Moscow, Knizhnyiy dom "LIBROKOM", 344 p. (Sinergetika: ot proshlogo k buduschemu. №56; Buduschaya Rossiya), ISBN 978-5-397-02470-9. **12. Kozubtsov I.N.,** Tarshilova L.S. (2014) [Organizatsiya nauchnoy rabotyi molodogo uchenogo: uchebno-metodicheskoe posobie], Uralsk: RGKP "Zapadno-Kazahstanskiy agrarno-tehnicheskiy universitet im. Zhangir hana", 103 p. **13. Yaghupov V.V.** (2000) [Kontrol yak metod navchannya], Zb. nauk. pr. VIyskovogo gumanItarnogo Institutu NAOU, No 3(16), pp.68–74. **14. Jaghupov V.V.** (2000) [Metody navchannja vijsjkovosluzhbovciv] Zb. nauk. pr. Vijsjkovogho ghumanitarnogho instytutu NAOU, No 4(17), pp. 80–85. **15. Jaghupov V.V.** (2001) [Metodologhichni osnovy vprovadzhennja informacijnykh tekhnologhij navchannja u navchaljnyj proces], Informatyka ta komp'juterno orijentovani tekhnologhiji navchannja: Zb. nauk. pr. vseukr. nauk.-prakt. konf., Kyiv, Pedaghoghichna dumka, pp. 120–122. **16. Jaghupov V.V.** (2002) [Modeljuvannja vijsjkovo-navchaljnogho procesu], Psykhologho-pedaghoghichni osnovy ghumanizaciji navchaljno-vykhovnogho procesu v shkoli i vuzi: Materialy mizhnar. nauk.-prakt. Konf., Rivne: Volynsjke obereghy, Vyp. 3, pp.155–158. **17. Jaghupov V.V.** (2000) [Naochni metody navchannja vijsjkovosluzhbovciv], Teoretychni pytannja osvity ta vykhovannja: Zb. nauk. pr., Za zagh. red. akademika APN Ukrajiny Jevtukha M.B., ukladach O.V. Mykhajlychenko, Kyiv, VC KDLU, Vyp. 9, pp.94–98. **18. Yakunin V.A.** (2000) Pedagogicheskaya psihologiya: Ucheb. posobie - 2-e izd. SPb.: Izd-vo V.A. Mihaylova, 349 p. **19. Kozubtsov I.N.** (2014) [Obgruntuvannja dostovirnosti teoriji rozvytku metodologhichnoji kompetentnosti u aspirantiv na osnovi problemno-dijaljnisnogho pidkhodu], Zbirnyk naukovykh pracj „Vijsjkova osvita" Nacionaljnogho universytetu oborony Ukrajiny No 2 (30), pp. 159–168. **20. Kozubtsov I.N.** (2015) [Rol metodiki professionalnogo razvitiya aspirantov v ih uchebno-poznavatelnoy deyatelnosti pri prinyatii reshenii], Mezhdunarodnaya nauchno-prakticheskaya konferentsiya, posvyaschennaya 20-letiyu Konstitutsii Respubliki Kazahstan i Assamblei naroda Kazahstana "Nauka i obrazovanie XXI veka: opyit i perspektivyi" (22-23 sentyabrya 2015 goda), Zapadno-Kazahstanskiy agrarno-tehnicheskiy universitet im. Zhangir hana. [Elektronnyj resurs] – Rezhym dostupu URL: http://www.wkau.kz/index.php/kz/vospitatelnaya-i-sotsialnaya-rabota/videoteka/item/83-konferenzia-zkatu-2015100415. **21. Polozhennja** pro pidghotovku naukovo-pedaghoghichnykh i naukovykh kadriv. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrajiny vid 1 bereznja (1999), p. 309. [Elektronnyj resurs], Verkhovna Rada Ukrajiny, Rezhym dostupu URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/309-99-p. **22. Pro zatverdzhennja** Instrukciji pro orghanizaciju pidghotovky naukovo-pedaghoghichnykh i naukovykh kadriv u Zbrojnykh Sylakh Ukrajiny. Nakaz Ministra oborony Ukrajiny, Ministra osvity i nauky Ukrajiny #194/265 vid 30.06.2000. [Elektronnyj resurs], Verkhovna Rada Ukrajiny, Rezhym dostupu URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0433-00.

23. Kozubtsov I.N. (2012) [Nacionaljni osoblyvosti ta perspektyvni pryncypy udoskonalennja system pidghotovky i atestaciji vchenykh v konteksti Bolonsjkogho procesu], Visnyk Ghlukhivsjkogho nacionaljnogho pedaghoghichnogho universytetu imeni Oleksandra Dovzhenka: zb. nauk. Pracj, Vyp. 20., pp. 50–54. **24. Kozubtsov I.N.** (2014) [Algoritm nauchno-pedagogicheskoy tehnologii soprovozhdeniya razvitiya metodologicheskoy kompetentnosti u aspirantov v usloviyah uchebno-vospitatelnogo protsessa vyisshego voennogo obrazovaniya], Problemyi sovremennogo pedagogicheskogo obrazovaniya. Ser.: Pedagogika i psihologiya, Sb. Statey, Vyip. 45, Ch.5, pp. 147–155, ISSN 2311-1305.

Отримано: 29.10.2015 р.